

Anonimizēta versija

Tulkojums

C-290/19 – 1

Lieta C-290/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 9. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Krajský súd v Trnave (Slovākija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 12. marts

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

RN

Atbildētāja apelācijas instancē:

Home Credit Slovakia a.s.

[..]

[Lietas numurs]

RĪKOJUMS

Krajský súd v Trnave (Trnavas apgabaltiesa, Slovākija; turpmāk tekstā – “Trnavas apgabaltiesa”) [..] [tiesnešu vārdi] lietā, ko ierosinājis apelācijas sūdzības iesniedzējs: RN [..] [dzimšanas datums, precīza adrese] ar dzīvesvietu Šaštīnā – Strážē [Šaštín – Stráže], ko pārstāv *JUDr. Vladimír Sidor*, advokāts, [ar adresi] Hlohovecā [Hlohovec], pret atbildētāju apelācijas instancē: *Home Credit Slovakia, a.s.*, [..] [identifikācijas numurs, precīza adrese], ar biroju Pještjani [Piešťany], ko pārstāv: *Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o.*, ar biroju Trenčīnā [Trenčín], par summas 1932,10 EUR apmērā, kam pieskaitīti procenti, [samaksu],

nolēma:

LV

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 162. panta 1. punkta c) apakšpunktu, lasot to kopsakarā ar 378. pantu, tiesvedība tiek apturēta un Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdots šāds jautājums:

Vai 10. panta 1. punkta g) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 87/102/EEK, ir jāinterpretē tādējādi, ka patēriņa kredītlīgums atbilst minētajā tiesību normā paredzētajai prasībai gadījumā, kad faktiskā gada procentu likme tajā ir norādīta nevis kā precīza procentuālā daļa, bet kā intervāls starp divām šādām daļām (no – līdz)?

Pamatojums

- 1 Šai tiesai ir jāspriež par apelācijas sūdzību, ko tās iesniedzējs iesniedzis par *Okresný súd Senica* (Senicas rajona tiesa, Slovākija; turpmāk tekstā – “Senicas rajona tiesa”) 2018. gada 21. marta spriedumu [...] [lietas numurs], ar kuru minētā tiesa noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēja (tajā instancē prasītāja) prasību par maksājuma 1932,10 EUR apmērā, kam pieskaitīti nokavējuma procenti, saņemšanu no atbildētājas, jo tā esot nepamatoti iedzīvojusies. Šāda nepamatota atbildētājas iedzīvošanās esot notikusi tā rezultātā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ir tai atmaksājis no kredītlīguma izrietošu patēriņa kredītu. Minētajā līgumā tomēr nebija iekļauti visi likumā prasītie elementi, tāpēc ar to piešķirtais kredīts esot uzskatāms par kredītu bez procentiem un izmaksām, un apelācijas sūdzības iesniedzējam esot bijis jāmaksā atbildētājai tikai minētā kredīta pamatsumma. Tomēr, tā kā starplaikā viņš bija samaksājis atbildētājai 1932,10 EUR virs pamatsummas, viņš no tās prasa minētās summas atmaksu.
- 2 Pirmās instances tiesa balstījās uz faktiem, kas pārsūdzībā nav apstrīdēti un **[oriģ. 2. lpp.]** par kuriem pusēm nav strīda, un kuru kopsavilkums ir apmēram šāds: 2013. gada 4. martā starp apelācijas sūdzības iesniedzēju kā parādnieku un atbildētāju kā aizdevēju tika noslēgts kredītlīgums [...] [līguma numurs]. Tajā cita starpā ir paredzēts: atbildētāja piešķir apelācijas sūdzības iesniedzējam bezmērķa aizdevumu par kopējo summu 3359,14 EUR, mēneša maksājuma summa ir 89,02 EUR, maksājumu skaits ir 60, nominālā gada procentu likme ir 19,62 %, un faktiskā gada procentu likme (GPL) svārstās robežās no 21,5 % līdz 22,4 %. GPL norādei ir pievienota piezīme, saskaņā ar kuru “*GPL precīzā vērtība ir atkarīga no kredīta izsniegšanas dienas, un klients pieņem, ka aizdevējs viņam paziņo precīzo GPL vērtību pēc kredīta izsniegšanas*”. Turklāt līgumā ir norādīti maksājumu termiņu iestāšanās datumi, no kuriem pirmais ir jāmaksā viena mēneša laikā pēc kredīta izsniegšanas dienas; katrs nākamais maksājums ir maksājams kalendārā mēneša 15. datumā, un kredīta atmaksas periods ir 60 mēneši. Ar 2017. gada 2. jūlija vēstuli atbildētāja apstiprināja apelācijas sūdzības iesniedzējam, ka viņš ir pilnīgi atmaksājis kredītu; kopumā apelācijas sūdzības iesniedzējs atbildētājai bija par šo kredītu samaksājis 5291,24 EUR.
- 3 Pirmās instances tiesa secināja, ka kredīts, ko atbildētāja izsniegusi apelācijas sūdzības iesniedzējam (tajā instancē prasītājam), ir patēriņa kredīts *zákon*

2. punkta c) apakšpunktu, 5. panta 1. punkta g) apakšpunktu, 10. panta 1. punkta g) apakšpunktu un 19. pantu, kā arī uz tās I pielikuma II daļu. Īsuma labad šī tiesa atturas burtiski citēt minētās tiesību normas, kas Tiesai ir jau zināmas.

- 6 Direktīva 2008/48/EK Slovērijas Republikas tiesiskajā regulējumā tika transponēta ar Likumu Nr. 129/2010 par patēriņa kredītiem un citiem kredītiem un aizdevumiem patērētājiem, kā arī par noteiktu citu likumu grozījumiem, laikā, kad tika parakstīts līgums starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un atbildētāju. Aplūkojamajā gadījumā būtiski ir šie likuma noteikumi (kas ir spēkā 2013. gada 4. septembrī):

1. panta 2. punkts:

“(2) Šajā likumā ar patēriņa kredītu saprot naudas līdzekļu provizorisku izsniegšanu, pamatojoties uz patēriņa kredītīgumu, aizdevuma, kredīta, maksājuma atlikšanas vai analogas finanšu palīdzības, ko aizdevējs sniedz patērētājam, veidā;”

9. panta 2. punkta k) un l) apakšpunkts:

“(2) Patēriņa kredītīgumā [...] ir jābūt iekļautiem šādiem elementiem [...]:

- j) faktiskā gada procentu likme un kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā, kas aprēķinātas, pamatojoties uz faktiskajiem datiem patēriņa kredītīguma noslēgšanas brīdī; tiek norādīti visi pieņēmumi, kas izmantoti šādas faktiskās gada procentu likmes aprēķināšanai [...]”;

- 7 11. panta 1. punkts:

“(1) Izsniegto patēriņa kredītu uzskata par kredītu bez procentiem un izmaksām, ja:

- a) patēriņa kredītīgums [...] nesatur 9. panta 2. punkta a)–k) apakšpunktā minētos elementus [...]”.

Vēl šajā lietā būtisks ir Civilkodeksa (Likums Nr. 40/1964 un turpmākie grozījumi) 451. pants, kurā pēc būtības ir noteikts šādi:

“(1) Tam, kurš nepamatoti iedzīvojas, nodarot kaitējumu citiem, ir jāatmaksā nepienācīgi saņemtais labums.

(2) Nepamatota iedzīvošanās ir mantiska priekšrocība, kas saņemta pēc saistību izpildes, kurai nav tiesiska pamata, vai balstīta uz spēkā neesošu juridisku aktu [...]”.

III. Jautājuma būtiskums un lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamati

- 8 Aplūkojamajā lietā iesniedzējtiesai ir jānolemj par apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību par nepamatota maksājuma, kas balstīts uz nepamatotu iedzīvošanos

Civilkodeksa 451. panta izpratnē, atgūšanu. Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, atbildētāja guva labumu no šīs nepamatotās iedzīvošanās, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs atmaksāja visus kredīta maksājumus saskaņā ar kredītliģumu [..] [līguma numurs] par kopējo summu 5291,24 EUR. Kredītam – minētā līguma priekšmetam – tomēr bija jābūt bez procentiem un izmaksām saskaņā ar Likuma Nr. 129/2010 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tāpēc atbildētāja būtu varējusi izvīrīt pret [apelācijas sūdzības iesniedzēju] prasījumu atmaksāt tikai aizdevuma pamatsummu 3359,14 EUR apmērā. Tātad, ņemot vērā, ka atbildētāja saistību atmaksā saņēma arī procentu un izmaksu samaksu, uz kuriem saskaņā ar likumu tai nebija tiesību, tā guva labumu no saistību izpildes, kam nav tiesiska pamata, it īpaši no spēkā neesošu likumisko procentu samaksas, – procentu, kas tai jāatmaksā apelācijas sūdzības iesniedzējam saskaņā ar Civilkodeksa 451. pantu. Turklāt, pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, iemesls, kāpēc kredīts jāuzskata par **[oriģ. 4. lpp.]** kredītu bez procentiem un izmaksām, ir apstākļi, ka kredītliģumā [..] [līguma numurs] faktiskā gada procentu likme ir norādīta tikai kā intervāls starp divām vērtībām (no – līdz), kas, kā apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ir pretrunā Likuma Nr. 129/2010 9. panta 2. punkta i) apakšpunktam. Jautājuma par to, vai kredītliģums [..] [līguma numurs] atbilst minētajām likuma prasībām un tātad vai atbildētājai ir tiesības uz no tā izrietošajiem procentiem un izmaksām, risinājums ir atkarīgs no tā, kā tiks interpretēts minētais Likuma Nr. 129/2010 noteikums, ar kuru ir transponēts (īstenots) Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 1. punkta g) apakšpunkts. Tāpēc, pēc iesniedzējtiesas domām, lai izspriestu šo tiesvedību, ir vajadzīgs nolēmums par Direktīvas 2008/48/EK interpretāciju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. panta otro daļu. Direktīvas 2008/48/EK kā Eiropas Savienības iestādes izdota akta interpretēšana saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. panta pirmās daļas b) punktu ietilpst Eiropas Savienības Tiesas kompetencē.

- 9) Saskaņā ar Tiesas judikatūru faktiskā gada procentu likme (GPL) ir svarīgs elements patērētāja lēmuma pieņemšanas brīdī, pamatojoties uz kuru viņš izvērtē dažādos kredīta piedāvājumus un vienlaikus savu nākotnes saistību apmēru (Tiesas rīkojums lietā C-76/10, *Pohotovost/Korčkovská*). Minētā elementa nozīmīgumu var izsecināt arī no Direktīvas 2008/48/EK 19. apsvēruma noteikuma, kura mērķis ir nodrošināt pārredzamību, tieši novienādojot GPL aprēķināšanas metodi un tādā gadījumā piemērojamos pieņēmumus. Šajā nolūkā ar Direktīvas 2008/48/EK 19. pantu, lasot to kopsakarā ar I pielikumu, tiek ieviesta detalizēta metode GPL aprēķināšanai, kā arī minēto pieņēmumu detalizēts saraksts. Pēc iesniedzējtiesas domām, jau no minētajiem noteikumiem vien var secināt, ka ar terminu “gada procentu likme” Direktīva 2008/48/EK norāda uz konkrētu skaitlisku vērtību. Tieši tāpēc, ka GPL vērtība ir atkarīga no aizdevuma izņemšanas dienas un no atsevišķo maksājumu veikšanas dienas, GPL aprēķinā var būt atšķirības atkarībā no aizdevuma izsniegšanas dienas. Direktīva 2008/48/EK skata tieši šo jautājumu, I pielikuma II daļā paredzot vairākus pieņēmumus, kurus tādā gadījumā izmantot un kuru mērķis ir noteikt konkrētu datumu kredīta izņemšanai un maksājumiem. Tas atbilst arī Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta g) apakšpunkta formulējumam,

saskaņā ar kuru līgumā ir jānorāda GPL, “kas aprēķināta kredītīguma noslēgšanas brīdī”. Tāpēc, pēc iesniedzējtiesas domām, minēto noteikumu formulējums liecina par labu secinājumam, ka Direktīva 2008/48/EK liek norādīt GPL ar konkrētu skaitlisku vērtību, kas aprēķināta līguma noslēgšanas brīdī, piemērojot I pielikuma II daļā minētos pieņēmumus, nevis izmantojot intervālu starp divām vērtībām (no – līdz).

- 10 Savā 2019. gada 6. februāra atbildes rakstā atbildētāja paziņo, ka kredītīgums [...] [līguma numurs] ir ticis parakstīts, apelācijas sūdzības iesniedzējam un atbildētājam telefoniski vienojoties, un ka apelācijas sūdzības iesniedzējam tika dotas 35 dienas, lai nolemtu, vai pieņemt vai nepieņemt kredītīguma piedāvājumu. Attiecīgi, atbildētāja nespēja precīzi noteikt līdzekļu izsniegšanas brīdi. Tomēr iesniedzējtiesa neuzskata šo argumentu par pārliecinošu tieši tāpēc, ka šādos gadījumos ir jāņem vērā I pielikuma II daļā, piemēram, a), c) vai f) punktā, norādītie pieņēmumi. Tikai tas apstāklis, ka nav skaidrs kredīta izņemšanas datums, katrā ziņā nenozīmē, ka nav jānorāda GPL vienota vērtība.
- 11 Turklāt no Direktīvas 2008/48/EK var secināt, ka tajā obligātā kārtā ir definēti gan gadījumi, kad GPL var norādīt citādi, nevis minot konkrētu skaitli, gan gadījumi, kuros GPL nevar noteikt. No Direktīvas 2008/48/EK 19. panta 5. punkta izriet, ka tad, ja GPL aprēķināšanai nav iespējams izmantot nedz I pielikuma II daļā izklāstītos pieņēmumus, nedz 19. pantā minētos pieņēmumus, Komisija var papildināt vai izmainīt šādus pieņēmumus ar deleģētiem tiesību aktiem. Analogi, Direktīvas 2008/48/EK 5. panta **[oriģ. 5. lpp.]** 1. punkta g) apakšpunktā ir regulēts gadījums, kurā noteiktos apstākļos ir iespējams izmainīt GPL, un šādā gadījumā šī tiesību norma konkrēti atļauj (un uzliek pienākumu) aizdevējam norādīt, ka tad, ja šā veida kredītīgumam izmantos citus izņemšanas mehānismus, var tikt piemērota augstāka GPL. Šis noteikums būtu lieks, ja būtu atļauts identificēt GPL kā intervālu starp divām vērtībām, jo tādā gadījumā būtu pietiekami norādīt “augstāk[u] [GPL]” 5. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē kā augstāko robežvērtību, un nebūtu vajadzības brīdināt par tās paaugstināšanās iespēju. Arī šis apsvērums liecina par labu secinājumam, ka Direktīva 2008/48/EK ar GPL saprot īpašu konkrētu vērtību, nevis intervālu, un konkrēti reglamentē tāda gadījuma risinājumu, kurā nav iespējams reāli noteikt GPL. Tātad šo procedūru nevar apiet, norādot GPL tikai ar intervālu (no – līdz), ar atsauci uz apgalvotu neiespējamību noteikt tās precīzo vērtību. Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta i) apakšpunktā analoga iespēja (norādīt uz GPL palielināšanās vai samazināšanās iespēju) nav aplūkota, – gluži pretēji, minētā tiesību norma prasa norādīt konkrētu GPL. Tāpēc, pēc iesniedzējtiesas domām, ir pamatots secinājums, ka GPL noteikšana ar intervālu starp divām vērtībām (no – līdz) neatbilst Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta i) apakšpunktā minētajai prasībai.

IV. Secinājums

- 12 Ievērojot iepriekš izklāstītos iemeslus, tiesa secināja, ka aplūkojamajā gadījumā ir jāiesniedz Eiropas Savienības Tiesai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tāpēc

atbilstoši procedūrai [..] [atsauce uz valsts procesuālajām tiesību normām] saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu tā aptur tiesvedību un nolemj, kā norādīts rezolutīvajā daļā. Pēc Tiesas nolēmuma paziņošanas tiesa atsāks tiesvedību [..] [atsauce uz valsts procesuālajām tiesību normām].

- 13 [..] [norāde, ka iztiesāšanas sastāvs ir šo lēmumu pieņēmis vienbalsīgi, un atsauce uz valsts procesuālajām tiesību normām]

[..] [brīdinājums par neiespējamību iesniegt tiesiskās aizsardzības līdzekli]

Trnavā, 2019. gada 12. martā

[..] [tiesnešu un sekretāra vārdi]

DARBA VERSIJA